

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

eAdrese

ĒRTAI UN DROŠAI SAZIŅAI AR VALSTI E-VIDĒ

01.12.2017

Inese Gaile
VARAM Projektu vadības nodaļas sistēmanalītiķe

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešana valsts izglītības iestādēs

Laiks	Tēma
10:00-11:20	Tiesiskā un praktiskā elektronisko dokumentu izmantošana
11:20-11:45	Kafijas pauze
11:45-12:40	E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti
12:40-13:00	Diskusijas, jautājumi un atbildes

Seminārs «E-adreses ieviešana valsts izglītības iestādēs» ir informatīvs pasākums par ERAF SAM 2.2.1. "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma (PIKTAPS)" ietvaros sasniegtajiem rezultātiem, lai informētu sabiedrību, t.sk., gan privātā, gan publiskā sektora pārstāvjus par iespējām, kā iestādes izmantos e-adresi.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kādi ieguvumi iestādē, ja ievieš e-dokumentu apriti?

Papīra formāts, klātienēs kanāls

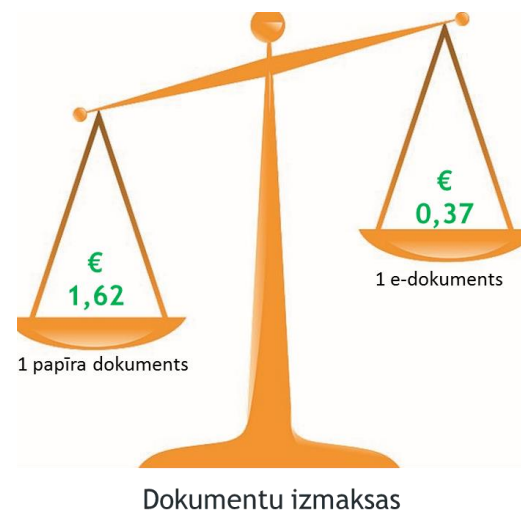

~7 dienas

Elektronisks dokuments, e-kanāls

~ 30 min

Elektroniskā saziņa –
4x izdevīgāka

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paralēlās pasaules

Analogā pasaule

Virtuālā pasaule

Elektroniskais dokuments

Šifrēšana/E-adrese

Elektroniskā identitāte

Elektroniskais paraksts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vai virtuālajā vidē ir savādāk?

Identitātes pārbaude

Gribas apliecinājums

Precīzs parakstīšanas laiks

Dokuments nav maināms

Visi ir oriģināli

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Elektroniskie dokumenti – universāla iespēja

“Valsts iestādēm un pašvaldībām ir PIENĀKUMS pieņemt elektroniskos dokumentus no fiziskām un juridiskajām personām”

(Elektronisko dokumentu likums)

papīrs, kancelejas preces, pasta, transporta izdevumi
ātrāka dokumentu apmaiņa

e-dokumenti

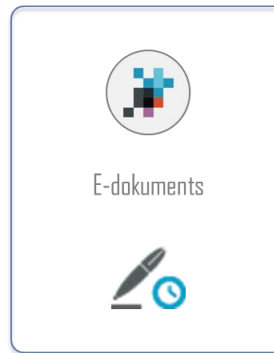
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Termini

Dokuments – Dokuments ir jebkura rakstveida informācija, ko rada jebkurš publisko vai privāto tiesību subjekts, īstenojot iestādes vai amata pilnvaras (piemēram, valsts vai pašvaldības institūcija, privāto tiesību juridiskā persona, fizisko vai juridisko personu apvienība, notārs, tiesu izpildītājs, advokāts) (turpmāk — organizācija), vai fiziskā persona (DJSL 1.pants)

Elektroniskais dokuments – jebkāds saturs, kas tiek glabāts elektroniskā formātā, jo īpaši teksta vai skaņas, vizuāls vai audiovizuāls ieraksts (EDL 1.pants un Regulas Nr. 910/2014/ES 3. panta 35. punkta izpratnē)

(Elektroniskā) Esklona Zeme	
Veidlapas rakstveida zona (I)	
Dokumenta autora nosaukums	
Organizācijas reģistrācijas numurs	
Dokumenta autora pasta adrese	
Norāde par dokumenta autora sākuru līdzekļiem	

Pirmatklāta zona (II)	
Norāde par dok. lietošanas ierobežojumiem	
Aptiprinājuma uzraksts	
Dokumenta veida nosaukums	
Dokumenta izstrādāšanas, parakstīšanas vietas nosaukums	
Dokumenta datums	Dokumenta numurs
Teksta saturs atklāta	

Teksta zona (III)	
Teksts	
Norāde par pievienotajiem dokumentiem	

Paraksta zona (IV)	
Paraksts	
Zīmoga noaspiedums	
Dokumenta izstrādātāja uzvārds un tālrunis	
Saskaņojuma uzraksts	
Noraksta (beigju)/uzraksta parakstīšanas apliecinājuma uzraksts	

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Termini

Drošs e-paraksts

- ir piesaistīts vienīgi parakstītājam
- nodrošina parakstītāja personas identifikāciju
- ir saistīts ar parakstīto e-dokumentu tā, lai vēlākas izmaiņas šajā dokumentā būtu pamanāmas
- + laika zīmogs, ja saziņa ar valsts pārvaldi (MK not. 473)

“vienkāršs” e-paraksts

- elektroniski dati, kas pievienoti e-dokumentam vai loģiski saistīti ar šo dokumentu
- nodrošina e-dokumenta autentiskumu
- apstiprina parakstītāja identitāti
- + pušu vienošanās rakstveidā*

*Puses vienojas par pusēm uzticamu e-₉ informācijas apmaiņas veidu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Termini

Zīmogs – Zīmoga nospiedums attēlo pilnu organizācijas nosaukumu, ģerboni, emblēmu, preču zīmi vai logo (*Nav obligāts!*)

Elektroniskais zīmogs - ir elektroniski dati, kas pievienoti citiem elektroniskajiem datiem vai loģiski saistīti ar tiem, lai garantētu šo pēdējo izcelsmi un integritāti;

Laika zīmogs - elektroniski dati, kas saista citus elektroniskos datus ar konkrētu laiku, apstiprinot šo pēdējo esamību minētajā laikā;

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumenta juridiskais spēks

Lai būtu juridisks spēks, dokumentā iekļauj rekvizītus:

- 1) dokumenta autors
- 2) dokumenta datums
- 3) paraksts

Organizācijas dokumentā papildus iekļauj:

- 1) dokumenta izdošanas vieta
- 2) zīmoga nospiedums
- 3) apstiprinājuma uzraksts vai atzīme par dokumenta apstiprināšanu
- 4) reģistrācijas numurs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Rakstveida forma e- dokumentam ir izpildīta

Gerbiena Emblēma Zīme	
	Veidlapas rekvizītu zona (I) Dokumenta autora nosaukums Organizācijas reģistrācijas numurs Dokumenta autora pasta adrese Norāde par dokumenta autora sakaru līdzekļiem
Pirmsteksta zona (II) Norāde par dok. lietošanas ierobežojumiem Dokumenta veidlapas numurs (izņemot vēstules) Dokumenta izstrādāšanas, parakstīšanas vietas nosaukums Dokumenta datums/numurs Adresāts Adresāte Teksta satura atklāšana	
Teksta zona (III) Teksts	
Norāde par pievienotajiem dokumentiem	
Paraksta zona (IV) Paraksts Zīmoga nosaukums Dokumenta izstrādātāja uzvārds un tālrunis Noraksta kopijas/ izraksta pabeigšanas apliecinājuma uzraksts	

Rakstveida forma e-dokumentam ir izpildīta, ja

- e-dokumentam ir e-paraksts (drošs vai “vienkāršs”) un
- e-dokuments atbilst citām NA noteiktajām prasībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokuments iegūst juridisko spēku, ja

Tiek izpildīta dokumenta rakstveida forma

- e-paraksts + atbilstība citām NA prasībām

Dokuments ir pašrocīgi parakstīts

- drošs e- paraksts vai
- e- paraksts + pušu vienošanās rakstveidā

Likumā noteiktajos gadījumos – laika zīmogs

- drošs e-paraksts + laika zīmogs vai
- e-paraksts + pušu vienošanās (*EDL 3. panta 2. daļas kārtībā*)

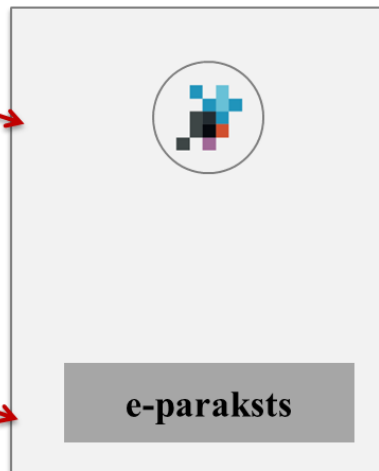
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu un e-paraksta tiesiskā vide

papīra dokuments

(Gerbonis Emblēma Zīme)	
Veidlapas rekvizītu zona (I)	
Dokumenta autora nosaukums	
Organizācijas reģistrācijas numurs	
Dokumenta autora pasta adrese	
Norāde par dokumenta autora sakaru līdzekļiem	
Pirmteksta zona (II)	
Norāde par dok. lietošanas ierobežojumu	
Dokumenta veidlapas (44) likums (izņemot vēstules)	
Dokumenta izstrādāšanas, parakstīšanas vietas nosaukums	
Dokumenta datums/numurs	Adresāte
Teksta satura atklāšana	
Teksta zona (III)	
Teksts	
Norāde par pievienotajiem dokumentiem	
Paraksta zona (IV)	
Paraksts	
Zīmoga nospiedums	
Dokumenta izstrādātāja uzvārds un tālrunis	
Noraksta (kopijas) izraksta pareizības apliecinājuma uzraksts	

E-dokuments

Dokumentu
juridiskā spēka
likums

MK not. Nr.916

Elektronisko
dokumentu
likums

MK not. Nr.473

Speciālās
normas

e-paraksts

*E-dokumenti: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-paraksts – darbam elektroniskā vidē

E-paraksts 5G
biznesam

eID karte ar e-
parakstu
120 parakstīšanās
reizes bez maksas*

Virtuālais e-paraksts
Maksa par katru
zīmogu

*Valdība lēmusi, ka no 2019. gada eID karte būs obligāts personas apliecināošs dokuments, iekļauti bezmaksas un bezlimita parakstīšanās reizes

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-paraksts viedkarte (eID karte)

eID karte: Personas apliecība jeb elektroniskā identifikācijas karte (eID karte) ir personu apliecinošs dokuments, ar kuru varat apliecināt savu identitāti un tiesisko statusu gan klātienē, gan attālināti – interneta vidē, kā arī veikt dokumentu parakstīšanu ar drošu elektronisko parakstu.

Kur var saņemt personas apliecību?

Jebkurā PMLP teritoriālajā nodaļā neatkarīgi no deklarētās dzīves vietas.

Personas apliecības funkcijas:

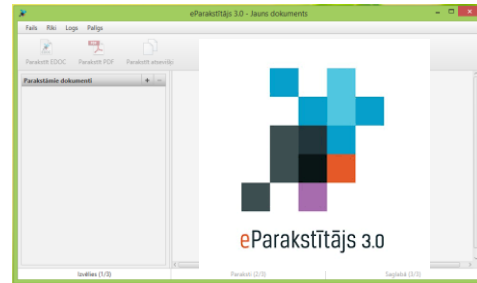
- 1) apliecināt savu identitāti klātienē
- 2) apliecināt savu identitāti attālināti – elektroniskā vidē
- 3) elektroniskiem dokumentiem pievienot savu elektronisko parakstu
- 4) ceļošanas dokuments ES, EEZ un Šveices Konfederācijas teritorijā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-paraksts viedkarte - kā lietot

- Dators ar interneta pieslēgumu;
- Kartes lasītājs;
- Datora sagatavošana darbam ar eID karti.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

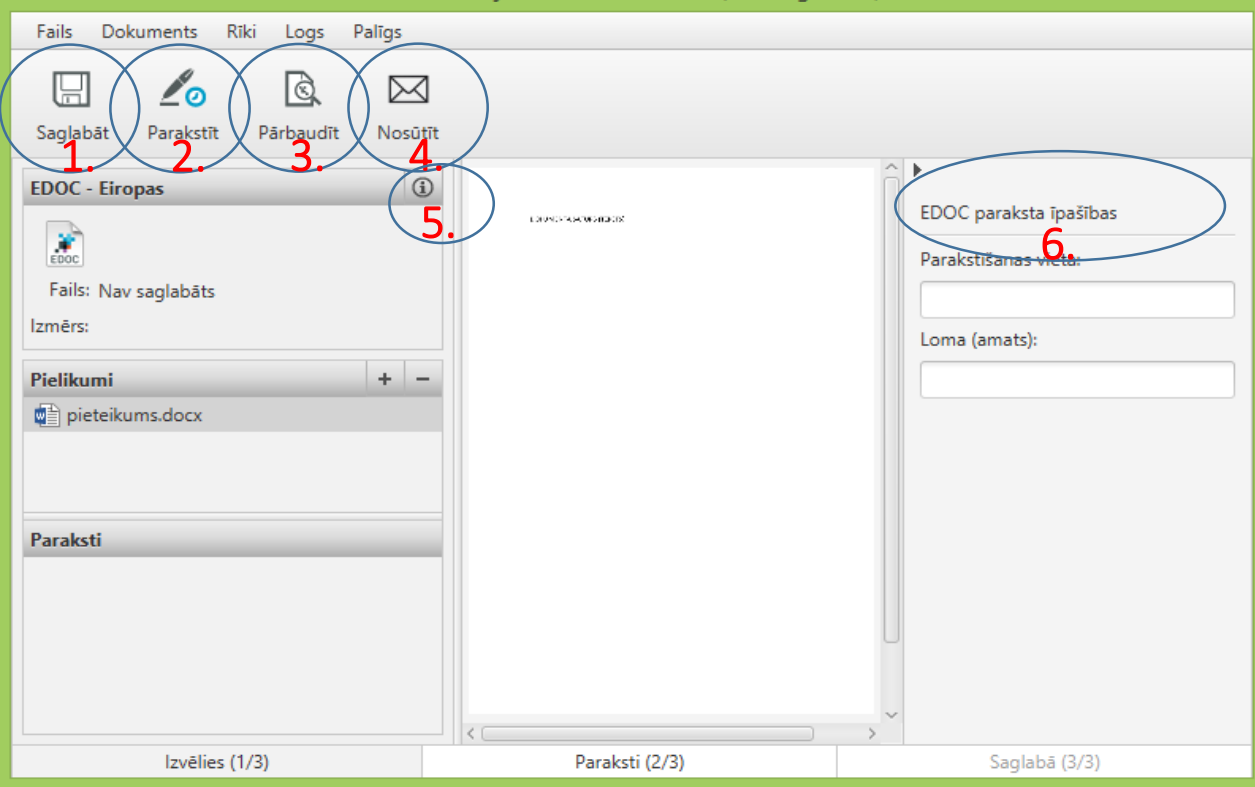
E-paraksts viedkarte - eParakstītājs 3.0

The screenshot shows the 'eParakstītājs 3.0 - Jauns dokuments' window. The menu bar includes 'Fails', 'Rīki', 'Logs', and 'Palīgs'. Below the menu, there are three buttons: 'Parakstīt EDOC', 'Parakstīt PDF', and 'Parakstīt atsevišķi'. Below these buttons is a section titled 'Parakstāmie dokumenti' with a '+' button. The status bar at the bottom shows 'Izvēlies (1/3)', 'Paraksti (2/3)', and 'Saglabā (3/3)'. Three callout boxes provide instructions: 1. 'Dokumentu pievienošana/ noņemšana' (Document addition/removal) pointing to the '+' button. 2. 'Pēc dokumentu pievienošanas - izvēlēties tipu' (After document addition - choose the type) pointing to the three buttons. 3. 'Klientiem, kas paraksta daudz dokumentus, ir iespēja parakstīt vairākus failus atsevišķi ar vienu lietotāja darbību (vienu PIN ievade, viena parakstīšanas funkcijas izsaukšana).' (For clients who sign many documents, there is an option to sign multiple files separately with one user action (one PIN entry, one function call)).

2. Pēc dokumentu pievienošanas - izvēlēties tipu

1. Dokumentu pievienošana/ noņemšana

Klientiem, kas paraksta daudz dokumentus, ir iespēja parakstīt vairākus failus atsevišķi ar vienu lietotāja darbību (vienu PIN ievade, viena parakstīšanas funkcijas izsaukšana).

1. Saglabāt veiktās izmaiņas
2. Parakstīt dokumentu
3. Pārbaudīt dokumenta struktūras un parakstu derīgumus
4. Nosūtīšanai uz e-pastu
5. “eParakstītājs 3.0” jaunus EDOC dokumentus veido EDOC Eiropas formātā. Tekošā dokumenta versijas informācija redzama loga kreisajā, kur, nospiežot pogu, ir pieejama papildus informācija par esoša dokumenta īpašībām.
6. Nepieciešamās īpašības iespējams piešķirt dokumentam pie tā parakstīšanas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-paraksta un eID kartes lietošana

E-paraksts - Dokumentu parakstīšanā

- Savstarpējā saziņa
- Lietvedībā, darījumu dokumentācijā
- Apliecinot ziņas, dokumentu izcelsmi (*oficiālas publikācijas, apliecības, izziņas, polises, maksājuma uzdevumi, utt*)
- Saziņā ar valsts un pašvaldību iestādēm/privātpersonām (pakalpojumi, iesniegumi, sūdzības, deklarācijas u. c.);
- Slēdzot dažādu veidu līgumus

eID karte - identifikācijai (pakalpojumu saņemšanai):

Latvi)a.lv

eParaksts

elektrun

Swedbank

CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS DIREKCIJA

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-paraksts **nav** juridiskām personām

E-paraksts tiek izsniegts fiziskai personai

E-paraksts satur personas:

vārdu, uzvārdu, personas kodu

E-paraksta anulēšanas tiesību deleģēšana iestādei

atkarīga no vienošanās ar darbinieku

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-zīmogs

- E-zīmogs ir sasaistīts ar juridisko personu (valsts un privāto), bet tas neaizstāj iestādes pārstāvja parakstu
- E-zīmogs apliecina informācijas/dokumenta piederību iestādei -> E-zīmogs ir piederīgs iestādei
- E-zīmogs garantē šī dokumenta satura nemainīgumu un uzrāda precīzu E-zīmoga pievienošanas laiku
- E-zīmogu var lietot arī automātiski apliecinātu dokumentu veidošanai un izsniegšanai

Pielietojums:

- Maksājuma dokumentu izziņas/apliecinājums
- Dokumentu izraksti (atvasinājumi)
- Elektroniskās apliecības
- Rēķini, darījumu/garantiju dokumenti
- «Ekrānšāviņu» (*Print screen*) pierādījumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu praktiskie aspekti

**Dokumenta
sagatavošana**

Nosūtīšana

Saņemšana

Saglabāšana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Formāts, obligātie rekvizīti

Dokumentu sagatavošana. Dokumentus izstrādā atbilstoši:

- Dokumentu juridiskā spēka likumam;
- MK noteikumiem Nr. 916 «Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība»

Paraksta zona

- E-paraksts dokumentā var nebūt vizuāli attēlots
- Paraksts un laika zīmogs tiek ietverts drošā e-parakstā un laika zīmogā, kas pievienots datnei
- E-dokumenta parakstīšanas laiks – laika zīmoga pievienošanas datums un laiks (MK not. 473 8.punkts)

Vēlams - zem paraksta zonas: ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Norāde veidlapās paraksta zonā:

....
(datums)

_____
(paraksts*)

_____
(Paraksta atšifrējums)

«* Neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.»

E-dokumenta izstrādei un noformēšanai izmantojamie formāti atbilstoši noteikumu Nr. 473 10.punktam	Biežāk pielietotie datņu paplašinājumi	Formāta pielietojums	Rīki faila lasīšanai	Rīki faila radīšanai
(10.1.) vienkārša teksta formāts	<ul style="list-style-type: none"> • TXT vai bez paplašinājuma 	Tekstam (nelielam informācijas apjomam)	Notepad (Windows operētājsistēmā) vai jebkura operētājsistēmas programmatūra, kas nodrošina faila satura apskati.	Notepad (Windows operētājsistēmā) vai jebkura operētājsistēmas programmatūra, kas nodrošina faila satura rediģēšanu.
(10.2.) atvērtā dokumentu formāts (ODF) biroja lietotnēm	<ul style="list-style-type: none"> • ODT • ODS 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstam • Izklājlapu tabulām 	OpenOffice.org (bezmaksas)	OpenOffice.org (bezmaksas)
(10.3.) atvērtā biroja XML (Office Open XML) datņu formāts	<ul style="list-style-type: none"> • DOCX (DOC*) • XLSX (XLS*) 			Microsoft Office (maksas)
(10.4.) portatīvā dokumenta (PDF) formāts vai portatīvā dokumenta formāts ilglaicīgai glabāšanai (PDF/A);	PDF	Nerediģējama m tekstam un skenētiem dokumentiem	Adobe Reader (bezmaksas)	<ul style="list-style-type: none"> • Lietotāja radīta satura saglabāšanai: OpenOffice.org (bezmaksas) vai tiešsaistes rīki (piemēram, Google Docs (bezmaksas, jāreģistrējas)) • Teksta rediģēšanai: Acrobat X Pro (maksas) • Drukas draiveri (piemēram, bezmaksas pdf995 va PrimoPDF) • Skenēšanas ierīces
(10.5.) digitāli saspiesta un kodēta attēla (JPEG, TIFF un PNG) formātā	<ul style="list-style-type: none"> • JPG • TIF • PNG 			Skenēšanas ierīces

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Formāts, obligātie rekvizīti

Elektroniskajai saziņai izmantojamie formāti

[Kontakti](#) > [E-saziņa](#) > Elektroniskajai saziņai izmantojamie formāti

Dienests pieņem elektroniskos dokumentus, kas atbilst Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumu Nr. 473 „Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprīte starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām *” prasībām.

Piemērs:

*Valsts zemes
dienesta mājas
lapā norādītā
informācija*

Dienests elektroniski sagatavotos dokumentus pieņem:

1. Izmantojot elektronisko pastu (pievienoto datņu kopējais lielums nedrīkst pārsniegt 20 megabaitus);
2. Iesniedzot USB zibatmiņas (flash), CD-R/RW vai DVD-R/RW datu nesējus.

Dienests pieņem elektroniski sagatavotus dokumentus šādos datņu formātos:

1. dokumenti, kas parakstīti ar drošu elektronisko parakstu – EDOC;
2. nenoformētam tekstam – TXT;
3. noformētam tekstam - DOC, RTF;
4. strukturētam tekstam – XML;
5. elektroniskajām tabulām- XLS, CSV;
6. grafiskai informācijai - JPEG, TIFF vai PNG;
7. vektoru grafikai – DGN, SHP, DWG;
8. portatīvā dokumenta formātam – PDF;
9. arhivētiem datiem - RAR, ZIP.

Ja Dienesta rīcībā esošā informācija nav pieejama elektroniski, Dienests to elektroniski neizsniedz.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Datora sagatavošana darbam

E-dokumentu iespējams parakstīt ar **viedkarti** vai **virtuālo parakstu**.

E-paraksts

Virtuālais
e-paraksts

Rodas
identisks
e-dokuments

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumentu parakstīšana ar drošu e-parakstu (*pdf, *edoc)

EdokVadl_4_Bez_vizualizācijas.pdf - Adobe Acrobat Reader DC

File Edit View Window Help

Home Tools EdokVadl_4_Bez_vi... x ? x Sign In

1 / 19 66,4%

Signed and all signatures are valid. Source of Trust obtained from EUTL. Signature Panel

---

Elektronisko dokumentu noformēšanas un aprites vadlīnijas

VARAM, E-pārvaldes departaments;
eparvalde@varam.gov.lv

Elektronisko dokumentu noformēšanas un aprites vadlīnijas (turpmāk — vadlīnijas) izstrādātas ar mērķi skaidrot normatīvajos aktos noteiktās prasības elektronisko dokumentu izstrādei, noformēšanai un aprītei.

EdokVadl_4_ar_vizualizaciju.pdf - Adobe Acrobat Reader DC

File Edit View Window Help

Home Tools EdokVadl_4_Bez_vi... EdokVadl_4_ar_vizu... x ? x Sign In

1 / 19 66,4%

Signed and all signatures are valid. Source of Trust obtained from EUTL. Signature Panel

Signature valid

Digitally signed by INESE GAILE
Date: 2016.03.16 15:00:47 EET

Elektronisko dokumentu noformēšanas un aprites vadlīnijas

VARAM, E-pārvaldes departaments;
eparvalde@varam.gov.lv

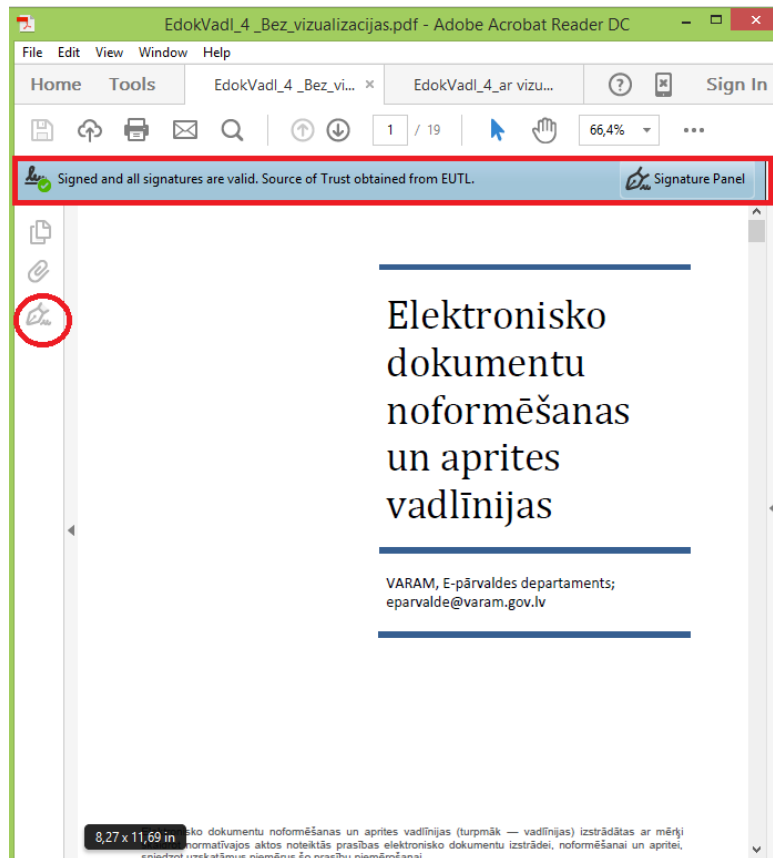
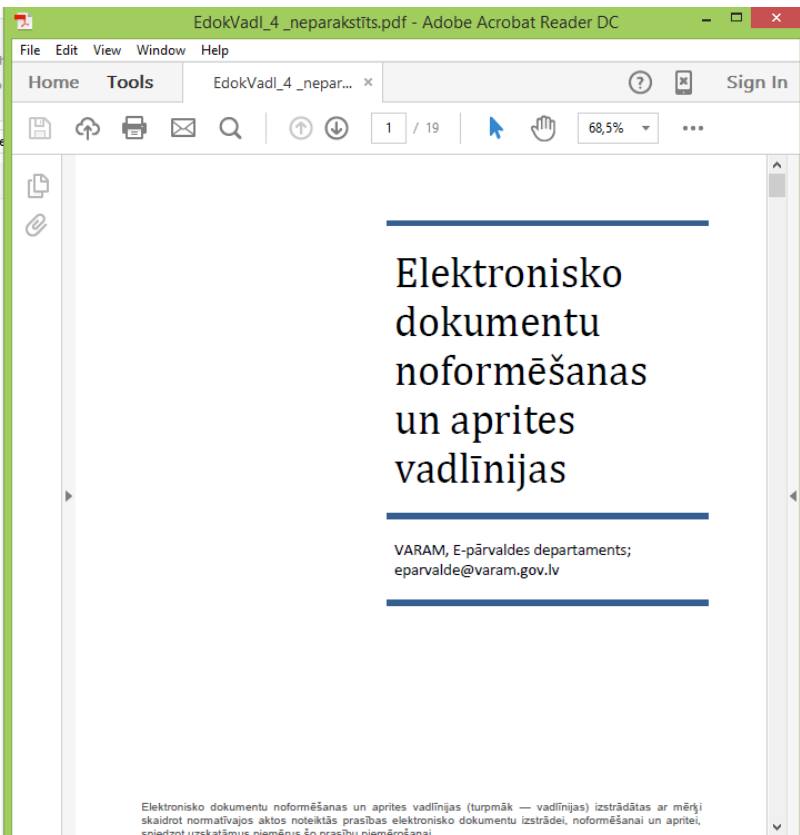

Elektronisko dokumentu noformēšanas un aprites vadlīnijas (turpmāk — vadlīnijas) izstrādātas ar mērķi skaidrot normatīvajos aktos noteiktās prasības elektronisko dokumentu izstrādei, noformēšanai un aprītei.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

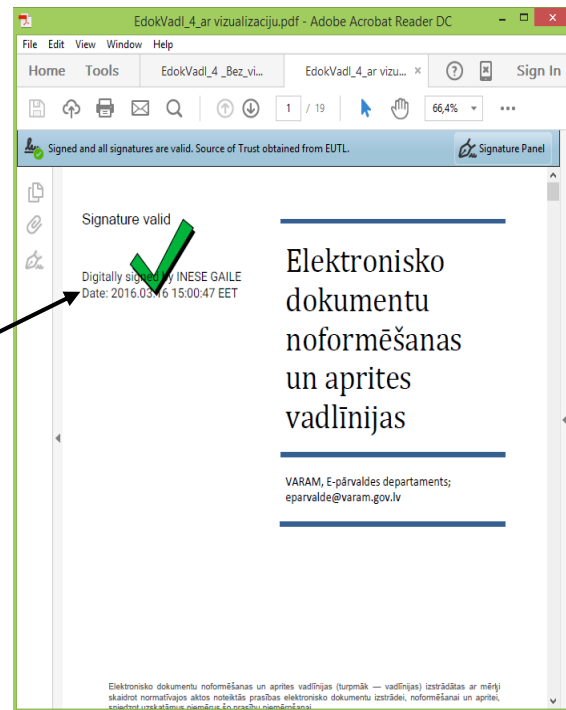
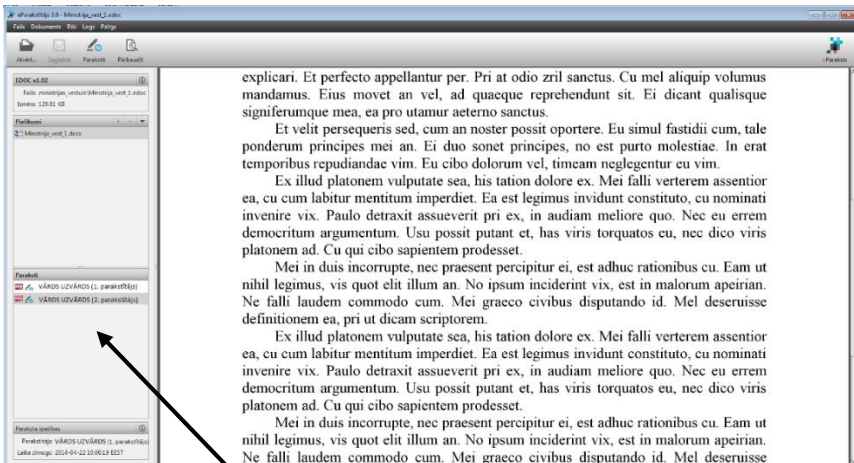
Dokumentu parakstīšana ar drošu e-parakstu (*pdf, *edoc)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumentu parakstīšana ar drošu e-parakstu (*pdf, *edoc)

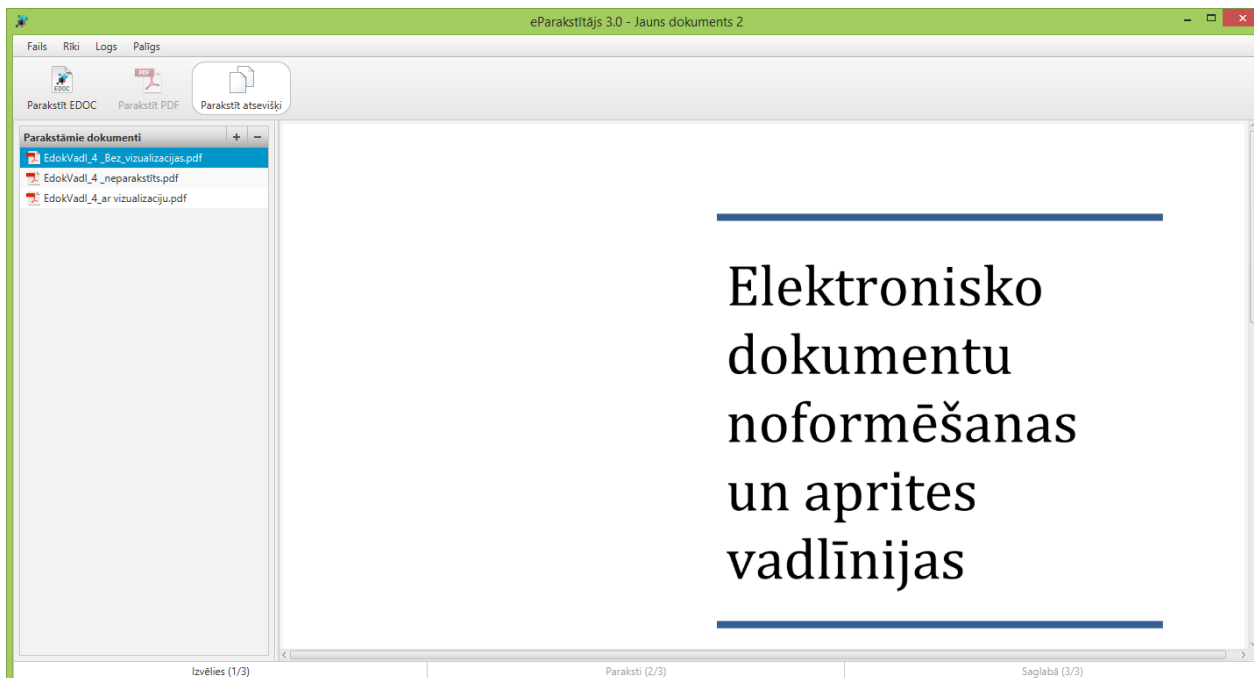
Drošs e-paraksts un laika
zīmogs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumentu parakstīšana ar drošu e-parakstu (*pdf, *edoc)

Eparakstītājs 3.0 nodrošina iespēju **vienā parakstīšanas reizē izveidot vairākas pakotnes** un vienlaicīgi pievienot tām drošu elektronisku parakstu un laika zīmogu — t.i., vienlaicīgi iespējams atsevišķi parakstīt vairākus dokumentus.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dienesta atzīmes, reģistrācijas numurs, saskaņošana, apliecinājums

- **Dienesta atzīmes** (atzīme par dokumenta saņemšanu, rezolūcija, atzīme par dokumenta kontroli, atzīme par iepazīšanos ar dokumenta saturu, atzīme par dokumenta izpildi) — *noformē lietvedības sistēmā*
- **Saskaņojuma un apstiprinājuma uzraksti** — *izvieta uz e-dokumenta vai pievieno jaunā e-dokumentā kopā ar parakstīto dokumentu*
- **Dokumenta reģistrācijas numurs** — *pievieno pirms parakstīšanas vai pievieno jaunā dokumentā kopā ar parakstīto dokumentu*
- **Papīra dokumenta elektroniskās kopijas noformēšana** — *apliecinājuma uzrakstu izvieta uz e-dokumenta vai pievieno veidojot jaunu e-dokumentu*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumentu atvasinājums

- Ieskanēt dokumentu (kas parakstīts papīra formā)
- Ievietot failu/datnes eParakstītājs programmatūrā
- Pievienot apliecinājumu (iesakāms: Piezīmjbloks/Notepad)
- Visu kopā parakstīt ar drošu elektronisko parakstu

Rezultāts: Apliecināta kopija elektroniskā formā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Cauršūšanas (caurauklošanas) prasības

Cauršūšanas prasības e-dokumentam nodrošina, cauršujamos dokumentus parakstos kopā kā vienu datni (ar drošu e-parakstu)

Nodrošina parakstot kopā kā vienu datni:

- EDOC: dokumentus ievieto vienā pakotnē un visus kopā paraksta (izveidojas viena EDOC datne);
- PDF: Savieto vienā dokumentā (failā) kā dokumentu nākamās lapas un paraksta.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu praktiskie aspekti

**Dokumenta
sagatavošana**

Nosūtīšana

Saņemšana

Saglabāšana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumentu nosūtīšanas iespējas

- E-pasts*;
- E-adrese**
- kompaktdiski;
- USB atmiņas ierīces;
- citi datu nesēji (valsts iestādēm - ja ir norādīti iestādes mājaslapā)
- iestāžu pārziņā esošās speciālās tiešsaistes formas ***

Regulē: Noteikumi Nr. 473

Dokumentu paziņošanas prezumpcija:

Tiek uzskatīts, ka e-dokuments ir saņemts 2 darba dienu laikā pēc nosūtīšanas

* e-pasts parasti ir ar ierobežotu datnes izmērs (paraksti 10 megabaiti)

Attiecībā uz valsts iestādēm: pielikuma datnes izmērs nevar pārsniegt 10 megabaitus, ja vien iestāde, kas saņem dokumentu, publiski nav norādījusi, ka var pieņemt lielāka izmēra datnes

*** sākot ar 01.06.2018.

** attiecībā uz valsts iestādēm

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumenta nosūtīšana e-pastā (līdz e-adresei)!

Dokuments 25.11.2015 Nr.19-4e/11504 - Message (HTML)

FILE MESSAGE INSERT OPTIONS **FORMAT TEXT** REVIEW

Paste Aa HTML Aa Plain Text Aa Rich Text

Times New Roman 12

B I U abc x₂ x² Aa

Paragraph Styles Change Styles Editing

To... **VARAM**

Cc...

Send

Subject Dokuments 25.11.2015 Nr.19-4e/11504

Labdien!

Pielikumā nosūtām elektroniski parakstītu dokumentu 25.11.2015 Nr.19-4e/11504.

Ievērojot Ministru kabineta 28.06.2005. noteikumu Nr. 473 "Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprīte starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām" 17. punkta prasības, lūdzam Jūs vienas darbdienu laikā nosūtīt paziņojumu par elektroniskā dokumenta saņemšanu.

Ja Jums neizdodas atvērt klāt pievienoto dokumentu, apmeklējiet mājas lapu www.eparaksts.lv un sagatavojiet datoru darbam ar elektroniski parakstītiem dokumentiem vai pārbaudiet dokumentu šeit - <https://www.eparaksts.lv/lv/palidziba/parbaudit-edokumentu>

Ar cieņu,
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumenta sūtīšana pa e-pastu (no iestādes)

- Ko drīkstam sūtīt pa e-pastu?
- Kad drīkstam sūtīt e-pastu?
- Iestādei – e-pasta tekstā var iekļaut informāciju par nepieciešamību pēc atbildes paziņojuma
- Personai – atbild formātā kādā persona iesūtījusi dokumentu, ja tas nav iespējams – iekļauj norādes par bezmaksas rīkiem
- Ierobežotas pieejamības informācijas sūtīšana – šifrēšana ir iestādes atbildībā saskaņā ar iestādes IS drošības politiku.

Ja sūta personai, vēlams izmanto rīkus, kas neprasa augstas tehnoloģiskas prasmes no personas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu praktiskie aspekti

**Dokumenta
sagatavošana**

Nosūtīšana

Saņemšana

Saglabāšana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu atvēršana un pārbaude

E-dokumenta atvēršana un pārbaude:

- Datorā uzstādīta programmatūra – eParakstītājs vai SignAnywhere Free
- Tiešsaistē – <http://eparaksts.lv>
- Adobe Reader (*.pdf) – pašā dokumentā

Kāpēc nepieciešams pārbaudīt?

- pārlicinātos, ka tas tiešām ir parakstīts ar drošu e-parakstu;
- pārbaudītu parakstītāja identitāti;
- pārlicinātos, ka dokuments netika mainīts kopš tā parakstīšanas brīža;
- uzzinātu precīzu parakstīšanas laiku.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu atvēršana un pārbaude

Pirms paziņojuma nosūtīšanas iestādei ir jāpārliedzinās, ka elektroniskā dokumenta saturs nav bojāts un to ir iespējams izlasīt. Ja elektroniskā dokumenta saturs ir bojāts un to nav iespējams izlasīt, iestādei tas ir jānorāda paziņojumā.

Saņemot elektroniski parakstītu dokumentu, iestādei ir pienākums 1 darbdienu laikā atbildēt sūtītājam ar paziņojumu par elektroniskā dokumenta saņemšanu;

[Noteikumi Nr. 473, 17. p.]

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu reģistrācija

Dokumenta reģistrācijas numuru dokumentā noformē vienā no šādiem veidiem:

- ietverot to parakstāmajā dokumentā;
- norādot to atsevišķā datnē, kuru paraksta kopā ar elektronisko dokumentu.

Problēma - ja reģistrācijas numuru ietver dokumentā jau pirms parakstīšanas, kas notiek, ja vadītājs neparaksta?

Ziņas par elektronisko dokumentu un tā saturu iestāde reģistrē informācijas sistēmā neatkarīgi no to informācijas nesēja.

Iestāde reģistrē elektroniskā dokumenta nosūtīšanas vai saņemšanas datumu, laiku un elektroniskā dokumenta adresātu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-dokumentu praktiskie aspekti

**Dokumenta
sagatavošana**

Nosūtīšana

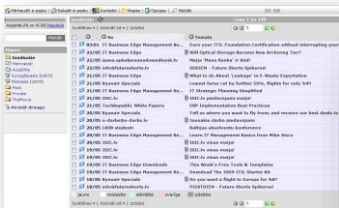
Saņemšana

Saglabāšana

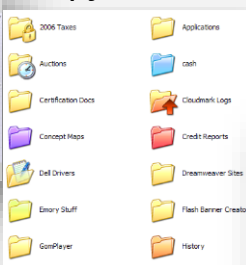

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-pasta sistēma

Mapju sistēma

Dokumentu vadības sistēma

DocBase

DocID	Title	Project	Author	Version	Create Date	Index
0001	Latvian	0001 - projekts	Project A	1.1	2004-05-05 10:02	2004
0002	Latvian	0001 - lat 1	Project A	1.2.2	2004-02-09 07:54:43	2004
0003	Latvian	0001 - lat 1	Project A	1.0	2004-03-04 11:05:11	2004
0004	Latvian	0004 - Function Test	Project A	1.01	2004-03-11 08:40:40	2004
0005	Latvian	0001 - 2004	Project A	1.1	2004-01-06 17:58:52	2004
0006	Latvian	0011 - vRIND	Project A	1.0	2004-07-22 02:17:16	2004
0007	Latvian	0001 - lat 1	Project A	1.1	2004-03-20 03:03:17	2004
0008	Latvian	0002 - lat 1	Project A	1.0	2004-02-04 04:45:41	2004
0009	Latvian	0001 - 2004	Project A	1.0	2004-02-24 14:23:05	2004
0010	Latvian	0012 - Discussion	Project A	1.1	2004-02-17 21:49:14	2004
0011	Latvian	0000 - Core VPS Deployment	Security	1.0	2004-03-18 14:02:03	2004
0012	Latvian	0011 - vRIND	Project A	1.000	2004-03-20 03:17:35	2004
0013	Latvian	0004 - Jay Ware	Project A	1.0	2004-09-26 16:31:23	2004
0014	Latvian	4006 - LP	Project A	1.0	2004-11-12 01:12:10	2004
0015	Latvian	4006 - LP	Project A	1.0	2004-11-12 01:12:10	2004
0016	Latvian	0002 - lat 1	Project A	1.0	2004-04-06 08:00:01	2004
0017	Latvian	0004 - lat 1	Project A	1.01	2004-03-26 10:10:10	2004

- ✓ Jānodrošina dokumenta autentiskums, ticamība
- ✓ Dokumentiem ir jābūt atrodamiem, identificējamiem
- ✓ Jānodrošina integritāte

❑ E-dokumenti jāglabā atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas regulē dokumentu glabāšanas un nodošanas arhīvā kārtību [Arhīvu likums]

❑ Elektroniskos dokumentus glabāšanā pieņem Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Izlasi!

Vadlīnijas pieejamas VARAM mājaslapā: <http://ej.uz/edok>
+ *informācija par programmas e-Parakstītājs lietošanu un
vairāku dokumentu parakstīšanu*

[Informatīvais ziņojums "Par elektronisko dokumentu apriti
ministrijās un to padotībā esošajās iestādēs"](#)

Līdz 01.06.2018. Ministrijām, padotības iestādēm un VK
savstarpējā dokumentu aprīte tikai elektroniska

Pārtraukums

Kafijas pauze

11:20 – 11:45

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti

Seminārs «E-adreses ieviešana pašvaldībās» ir informatīvs pasākums par ERAF SAM 2.2.1. “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma (PIKTAPS)" ietvaros sasniegtajiem rezultātiem, lai informētu sabiedrību, t.sk., gan privātā, gan publiskā sektora pārstāvjus par veidiem, kā iestādes izmantos e-adresi.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses idejas attīstība

Oficiālās e-adreses koncepcija

(MK 18.02.2014)

**Publiskās pārvaldes IS konceptuālā
arhitektūra**

(MK 10.03.2015)

Oficiālās elektroniskās adreses likums

(16.06.2016.).

Stājas spēkā 2018. gada 1. martā

Oficiālo elektronisko adresu
informācijas sistēmas noteikumi
(Nr.546; 12.09.2017)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adrese droša saziņa ar valsti e-vidē

Zināms adresāts elektroniskā vidē
(Elektronisks analogs ierakstītai vēstulei)

Visa oficiālās saziņa ar valsti vienuviet

Garantēta piegāde un datu drošība

Koplietošanas risinājums iestādēm

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Terminoloģija (1) (e-adreses konta lietotāji)

Valsts iestāde:

- tiešās pārvaldes iestāde
- valsts institūcija, kas nav padota Ministru kabinetam
- atvasināta publiska persona un tās iestāde
- tiesu iestāde
- prokuratūra
- zvērināts tiesu izpildītājs
- maksātnespējas procesa administrators
- Privātpersona, kurai deleģēts valsts pārvaldes uzdevums

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Terminoloģija (2) (e-adreses konta lietotāji)

Uzņēmumu reģistra reģistros reģistrēti tiesību subjekti -

Komersanti, biedrības, politiskās partijas, reliģiskās organizācijas u.c.

Fiziska persona:

- iedzīvotājs
- rezerves karavīrs
- **Reģistros neregistrēta persona** — persona, kura nav reģistrēta UR reģistros, bet ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistrā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kam e-adrese paredzēta?

Uzņēmēji

Biedrības, nodibinājumi,
arodbiedrības, partijas

Iedzīvotāji

Iestādes

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas pieeja

Iestādēm obligāti, iedzīvotājiem brīvprātīgi, komersantiem pakāpeniski

Valsts iestādes + rezerves karavīri

01.06.2018

Tiesas, ZTI, MNA

01.01.2020

Fiziskas personas, VID nod. maksātāju reģ. registrētie

01.06.2018

Komersanti + UR reģistros registrētie

01.01.2019

01.01.2020

Izmanto brīvprātīgi

Izmanto obligāti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti

Seminārs «E-adreses ieviešana valsts izglītības iestādēs» ir informatīvs pasākums par ERAF SAM 2.2.1. “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma (PIKTAPS)" ietvaros sasniegtajiem rezultātiem, lai informētu sabiedrību, t.sk., gan privātā, gan publiskā sektora pārstāvjus par veidiem, kā iestādes izmantos e-adresi.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Juridiskais ietvars

Oficiālās elektroniskās adreses likums

Likums **attiecas** uz dokumentu apriti (neatkarīgi no dokumentu juridiskā spēka) starp:

- valsts iestādēm
- valsts iestādēm un privātpersonām

Likumu **nepiemēro** sarakstei starp:

- privātpersonām
- valsts iestādēm, ja aprite notiek izmantojot speciālas tiešsaistes formas/dokumentu aprites IS

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Likuma mērķis

Nodrošināt drošu, efektīvu un kvalitatīvu e-saziņu un e-dokumentu apriti starp valsts iestādēm, un starp valsts iestādēm un privātpersonām

Likums ir speciālais tiesību akts e-saziņas un e-dokumentu aprītē

E-adreses princips (1)

Ja esmu
aktivizējis e-
adresi,
iestādēm ar
mani jāsaazinās
uz e-adresi!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses princips (2)

Privātpersona deklarē saziņu ar valsti tikai elektroniski

eAdrese

valsts iestāde, neskatoties uz to, kādā veidā tika saņemts ziņojums, ziņojumu sūta uz e-adresi

VALSTS
VIENOTĀIS
KLIENTU
APKALPOŠANAS
CENTRS

Tikai pēc personas īpaša lūguma, ziņojumu var sūtīt, izmantojot citus kanālus

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Likuma piemērošana

**Privātpersonai ir aktivizēts e-
adreses konts → Piemēro Oficiālās
elektroniskās adreses likumu***

Privātpersonai nav aktivizēts e-
adreses konts → Piemēro Paziņošanas likumu*

Noteikta cita dokumentu sūtīšanas
kārtība ārpus e-adreses likuma un → Piemēro speciālās tiesību
Paziņošanas likuma darbības
normas
jomas (e-adreses likuma 12.panta piektā daļa un
Paziņošanas likuma 2.pants)

*Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā un Paziņošanas likumā **[“Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā”](#)** (22.06.2017. (prot. Nr.24, 22.§, VSS-697))

(!) Aicinām sekot līdzī šī likumprojekta gaitai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Juridiskais ietvars (2)

Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi (MK, Nr.546; 12.09.2017)

Nosaka:

- Sistēmas drošības un tehniskās prasības
- Prasības programmsaskarnei
- e-adrešu kataloga vešana
- e-adreSES un e-adreSES konta pārvaldība
- Ziņojuma un metadatu glabāšana
- Sistēmas lietošanas noteikumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Citu normatīvo aktu pielāgošana

E-adreses likums ir speciāls tiesību akts, līdz ar to primāri nav nepieciešami grozījumi

Redakcionālus precizējumus var veikt vienlaikus ar grozījumiem pēc būtības

Tiks atcelts protokollēmums, kas uzdeva izskatīt un veikt grozījumus normatīvajos aktos*

Jāizskata gan ārējie (t.sk., pašvaldības saistošie noteikumi), gan iekšējie (kārtības, instrukcijas) tiesību akti.

*Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā un Paziņošanas likumā [“Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā”](#) (22.06.2017. (prot. Nr.24, 22.§, VSS-697))

(!) Aicinām sekot līdzī šī likumprojekta gaitai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses ieviešanas, tiesiskie un organizatoriskie aspekti

Seminārs «E-adreses ieviešana pašvaldībās» ir informatīvs pasākums par ERAF SAM 2.2.1. “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” projekta "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma (PIKTAPS)" ietvaros sasniegtajiem rezultātiem, lai informētu sabiedrību, t.sk., gan privātā, gan publiskā sektora pārstāvjus par veidiem, kā iestādes izmantos e-adresi.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvija.lv

E-adrese iedzīvotājiem un komersantiem

Kā izveidos un piekļūs?

- Autenticējoties Latvija.lv
- Ar kvalificētu identifikācijas līdzekli

Kas tiks sūtīts?

- Saņems svarīgu informāciju no valsts (oficiālā saziņa)
- Saņems atgādinājumus un brīdinājumus
- Varēs nosūtīt ziņu iestādēm

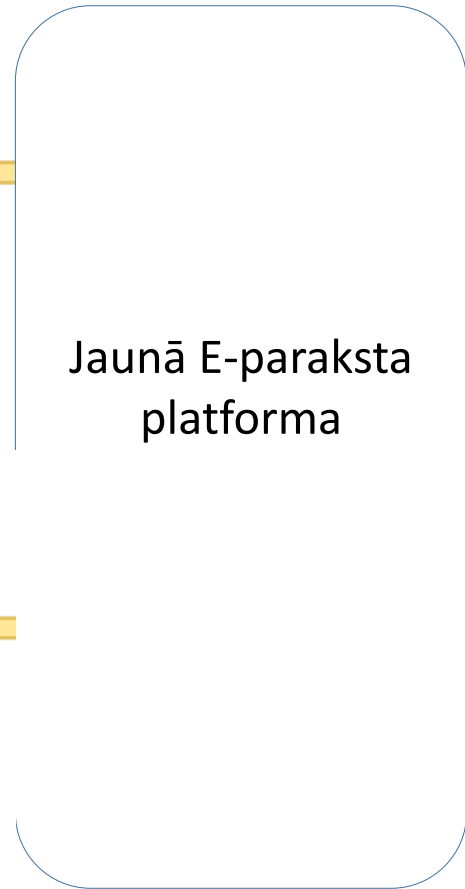
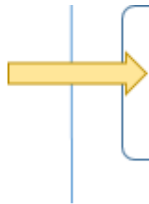
Funkcionalitāte

- Paziņojumi par sūtījumu uz e-pastu
- E-dokumentu glabāšana (5 gadus)

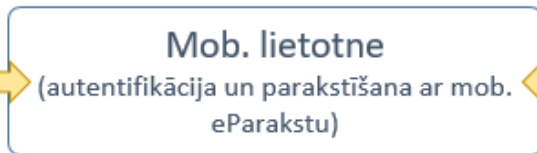
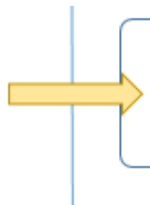
eID piekļuves rīki – mobilais risinājums ērtai piekļuvei

eParaksts eID kartē

Mob. eParaksts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kā tiks izveidota e-adrese valsts iestādēm?

- Dati no UR Publisko personu un iestāžu saraksta
<http://www.ur.gov.lv/?a=1231&v=lv>
- Automātiski
- Tehniska iespēja – izveidot apakšadresātus, ja izmantos DIV

VIENOTAIS PUBLISKO PERSONU UN IESTĀŽU SARAKSTS

Sabiedrībai bez maksas ērti un vienviet pieejama publiski ticama informācija par visām valsts pārvaldes iestādēm

Ieviešanas kārtība

Līdz
01.03.2018.

UR nodrošina IKT risinājuma (e-pakalpojuma) izveidi Saraksta vešanai, iekļaujot VID rīcībā esošo informāciju par iestādēm

No
01.03.2018.
līdz
01.04.2018.

Iestādes aktualizē, papildina Sarakstā iekļautās ziņas elektroniski, izmantojot speciāli Sarakstam izveidotu e-pakalpojumu

No
01.06.2018.

Saraksts publiski pieejams sabiedrībai

Kas ir publisko personu un iestāžu saraksts?

Publisko personu un iestāžu saraksts (Saraksts) ietvers aktuālo informāciju par visām valsts pārvaldes iestādēm un bez maksas būs pieejams ikvienam interesentam

Kādas iestādes un personas tiks iekļautas Sarakstā?

- Saeima un Valsts prezidenta kanceleja
  - Tiesas un prokuratūras
  - Tiešās pārvaldes iestādes
- Atvasinātas publiskas personas
- Pastarpinātas pārvaldes iestādes
  - Citas valsts institūcijas

Kādu informāciju par publisko personu vai iestādi iekļaus Sarakstā?

- iestādes nosaukumu, reģistrācijas numuru, kontaktinformāciju
- informāciju par tās vadību, institucionālo padotību, izveidošanu, reorganizāciju un likvidēšanu, kā arī privātpersonām, kurām iestāde deleģējusi valsts pārvaldes uzdevumus

Pēc Saraksta ieviešanas ikreiz kad mainīsies informācija par iestādi, bet ne vēlāk kā trīs darbdienu laikā no izmaiņu rašanās brīža, iestādei jāveic izmaiņas par sevi Sarakstā, izmantojot e-pakalpojumu.

Vairāk informācijas:
www.ur.gov.lv
UR reģistri
Publisko personu un iestāžu saraksts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses konta izveide

E-adreses kontu aktivizēs automātiski	E-adreses konta aktivizēšanai jāpiesakās portālā www.latvija.lv
Valsts iestādēm (UR Publisko personu un iestāžu saraksts)	Fiziskām personām
Reģistros reģistrētiem tiesību subjektiem no 01.01.2020. (obligātās izmantošanas periods)	Reģistros reģistrētiem tiesību subjektiem līdz 31.12.2019. (brīvprātīgās izmantošanas periods)
Tiesām, zvērinātiem tiesas izpildītājiem un maksātnespējas administratoriem	Rezerves karavīriem un UR reģistros neregistrētām personām (VID reģistrētās personas)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieklūve e-adreses kontam

Fiziskai personai, reģistros
neregistrētai personai vai
fiziskai personai, kura pārstāv
Uzņēmuma reģistra reģistros
reģistrētu tiesību subjektu

Valsts iestādei

Valsts iestādei vai reģistros
reģistrētam tiesību subjektam

Portāls www.latvija.lv, ar
kvalificētiem personas
elektroniskās identifikācijas
līdzekļiem (šobrīd - eID
karte)

VPVKAC pakalpojumu
vadības sistēmas
funkcionalitāte

DIV programmsaskarne,
(iestādes DVS vai biznesa
sistēma, kura integrēta ar e-
adreses risinājumu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Piekļuves deleģējums e- adreses kontam

Fiziska persona	→	Var norādīt citu personu apskatīt savus ziņojumus
UR reģistros reģistrētam tiesību subjektam		Visas personas, kam ir pārstāvības tiesības Var norādīt citu personu apskatīt, sūtīt un dzēst ziņojumus
Valsts iestādei		Atbilstoši iekšējai kārtībai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses identifikators

Kā iestāde varēs noteikt, vai personai ir aktivizēts e-adreses konts?

E-adreses lietotājs		E-adreses identifikators
Fiziskai personai (rezerves karavīram, VID saimn.darb.veic.)	→	Personas kods
UR reģistros reģistrētam tiesību subjektam		UR reģistrācijas numurs
Valsts iestādei		UR reģistrācijas numurs
Maksātnešpējas administratoram		Maksātnešpējas administratora apliecības numurs
Zvērinātam tiesu izpildītājam		Valsts ieņēmumu dienests reģistrācijas numurs*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses izmantošana (1)

Attiecas uz dokumentu (oficiālā sarakste) nosūtīšanu un saziņu

Valsts iestādes:

- sarakstes dokumenti
- administratīvie akti (izsniegti pakalpojumu rezultāti, nosūtīti lēmumi u.tml.)
- pieprasījumi, izziņas
- saimnieciska rakstura dokumenti – rēķini (t.sk., e-rēķini), līgumi
- atgādinājumi un brīdinājumi
- citi dokumenti

(!) Neattiecas uz klātienes apkalpošanu, saziņu pa telefonu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses izmantošana (2)

Attiecas uz dokumentu (oficiālā sarakste) nosūtīšanu un saziņu

Privātpersonas:

- iesniedz iesniegumus, t.sk., sūdzības vai apstrīdēšanas iesniegumus
- piesaka pakalpojumus
- sniedz informāciju pēc pieprasījuma
- saimnieciska rakstura dokumenti – rēķini (t.sk., e-rēķini), līgumi
- viti dokumenti.

(!) Neattiecas uz klātienes apkalpošanu, saziņu pa telefonu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses izmantošana (3)

E-adrese attiecas uz saziņu ar **identificējamu privātpersonu** (e-adreses konta lietotāju)

- E-pasts
(ja identificēts sūtītājs)
- Vēstules/pasta sūtījumi
(ierakstītas vēstules un e-parakstīti dokumenti)
- Iestādes speciālās tiešsaistes formas
(pakalpojumu sistēmas, portālus, e-pakalpojumus)

(!) neattiecas, ja personai nav zināms personas kods

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adreses un tā konta statusi

E-adrese

e-adrese **izveidota**

(automātiski/manuāli)

e-adrese **anulēta**

(automātiski)

E-adreses konts

e-adreses konts **aktivizēts**

(automātiski/manuāli)

e-adreses konts **deaktivizēts**

(manuāli/automātiski)

*Manuālā statusa maiņa e-
adreses kontam ne biežāk reizi kā
24 h*

Ziņojumus nevar nosūtīt un saņemt, ja e-adreses konts deaktivizēts

Ja deaktivizēts e-adreses konts – no latvija.lv var piekļūt 5 gadus no ziņojuma saņemšanas brīža

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

E-adrešu kataloga izmantošana

E-adrešu katalogā par e-adresi **uzkrāj** vismaz šādu **informāciju**:

- e-adreses elements (identifikators)
- e-adreses konta lietotāja vārds (vārdi), uzvārds vai nosaukums
- e-adreses konta lietotāja veids
- e-adreses un tā konta statuss

Datu avoti:

Iedzīvotāju reģistrs (PMLP)

Publisko personu un iestāžu saraksts (UR)

UR reģistri (Komercreģistrs, Biedrību un nodibinājumu reģistrs u.c.)

Maksātspējas reģistrs (UR)

Izpildu lietu reģistrs (TA)

Ieslodzīto informācijas sistēmas (IeVP)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Svarīgi!

Ar "[Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi](#)" spēkā stāšanos, spēku zaudē MK instrukcija par DIV.

Valsts sekretāru sanāksmē ir izsludināts likumprojekts "[Grozījumi Oficiālās elektroniskās adreses likumā](#)" (22.06.2017. (prot. Nr.24, 22.§, VSS-697)).

2017.gada 1.jūnijā pieņemti [grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas Uznēmumu reģistru"](#), kas paredz publisko personu un iestāžu saraksta izveidi un vešanu.

* e-adrese automātiski tiks izveidota tikai tām iestādēm, kas iekļautas publisko personu un iestāžu sarakstā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Aktualitātes uz šodienu:

Publicēts ziņojums [Progresā ziņojums par valsts, t.sk. pašvaldību iestāžu gatavību e-adrešu ieviešanai](#)

Tiek gatavots otrais progresā ziņojums (decembris)

Publicētas [vadlīnijas e-adrešu ieviešanai](#).

Tiek gatavotas vadlīnijas e-adrešu **izmantošanai** (saturs, noformēšanas prasības u.c)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kas iestādēm jādara, lai tās būtu gatavas izmantot e-adresi?

Izvērtēt nepieciešamos grozījumus iestādes tiesību aktos (iekšējos/ārējos)

- likumi, MK noteikumi, pašvaldību saistošie noteikumi
- Instrukcijas, rīkojumi u.c.

Aktualizēt pamatdarbības procesus

- procesu aprakstu, instrukciju aktualizācija, darbinieku instruēšana (ņemot vērā valsts pārvaldes pakalpojumu regulējošos noteikumus)

Organizēt piekļuvi e-adresei

- Noteikt esošos kanālus
- Izvēlēties piemērotāko scenāriju
- Organizēt piekļuvi e-adresei

Izstrādāt iestādes e-adreses ieviešanas plānu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Organizatoriskās izmaiņas

Pamatdarbības procesu pārskatīšana, ņemot vērā:

- [MK noteikumi "Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība"](#)
- [MK noteikumi "Valsts pārvaldes epakalpojumu noteikumi"](#) (īpaši prasība, ka pakalpojumu rezultāti jāšūta uz e-adresi)
- [VARAM sagatavotās vadlīnijas "Labas pārvaldības principu nodrošināšana publisko pakalpojumu sniegšanā"](#)

Izvērtēt e-pakalpojumu izmaiņas

Izvērtēt nepieciešamību iesniegumu veidlapās iekļaut atrunu par to, ka ziņojums (pakalpojuma rezultāts) tiks nosūtīts uz e-adreses kontu, ja personai tas ir aktivizēts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kā valsts iestādes varēs piekļūt pie sava e-adreses konta?

Izmantot **DIV** programmsaskarni

Ja šobrīd izmanto dokumentu vadības sistēmu un ir liela dokumentu aprite

+ automatizēta dokumentu aprite

+ visas darbības DVS

(!) Jāveic integrācija, partneris VRAA

Izmantot speciālu **E-adreses tīmekļa pārlūku**

Ja iestādei nav dokumentu vadības sistēma, vai, ja ir, dokumentu aprite ir maza

+ bezmaksas rīks

+ vienkārši izmantojams

(!) Jāpiesakās par lietotāju, partneris Ventspils Digitālais centrs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Šobrīd pieejamie resursi

Kontaktinformācija

e-pasts: raivis.vansovics@vraa.gov.lv

tālrunis: 66164652

- DIV papildinātās saskarnes ALFA versija!

Šobrīd jaunas adresātu sinhronizācijas un pārbaudes metodes.

- Piekļuves un pietiekšanās principi tā pat kā DIV

Bet nav DIV esošā testa vide, ir jauna vide!

Saite:

https://viss.gov.lv/lv/Informacijai/Partneriem/Sadarbibas_proceduras/ko_peja_shema_DIV

- Dokumentācija un programmatūra VISS portālā

Programmatūra pieejama pēc autorizācijas!

Saite: <https://viss.gov.lv/lv/Informacijai/Dokumentacija/Vadlinijas/eAdrese>

VARAM atbalsts iestādēm e-adreses ieviešanā

Apmācību materiāli e-adreses ieviešanā

Vadlīnijas edreses ieviešanai/izmantošanai

e-adreses vizuālā identitāte un komunikācija

Atbalsts juridiskos un tehniskos jautājumos

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Apmācības un sabiedrības informēšana

Apmācības

- Ieviesējiem – e-semināri, konsultēšana, metodiskais atbalsts pārmaiņu vadībai
- Informatīvo materiālu sagatavošana
- VAS apmācības iestādēm, video materiāli

e-adreses komunikācijas kampaņa

- no 2018. gada februāra līdz 2019. gada decembrim
- Visai sabiedrībai, atsevišķām lietotāju grupām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Komunikācija ar ieviešanas koordinatoriem

Yammer.com Tīmekļa forums – operatīvai saziņai

- Tiks publicēti jaunumi
- Sniegtas atbildes uz jautājumiem
- iespēja sazināties ar kolēģiem no citām iestādēm
- Koordinatoriem tiks izsūtīts uzaicinājums
- Var piedalīties arī iestāžu un kapitālsabiedrību atbildīgie

VARAM tīmekļa vietnē

- Pamata informācija un aktualitātes arī lapā VARAM tīmekļa vietnē (<http://ejuz.lv/eadrese>)

- Par ministriju
- Kontakti
- Aktualitātes
- Nozares politika
- Normatīvie akti
- Fondi un investīcijas
- Valsts galvojums
- Publiskais iepirkums
- ES informācija
- Starptautiskā sadarbība
- Publikācijas un pētījumi
- Sabiedrības līdzdalība

INTERAKTĪVAS IESPĒJAS

- Ministra kalendārs
- Ministrija tviterī
- E - iesniegums
- RSS barotne
- Biežāk uzdotie jautājumi
- Saites

KALENDĀRS

Aug'17 **Sept'17** Okt'17

eAdrese

Jaunumi

- Informatīvais ziņojums "Progresā ziņojums par valsts iestāžu gatavību E-adreses ieviešanai" - Augusts, 2017**
- Vadlīnijas oficiālās elektroniskās adreses (e-adreses) ieviešanai – Septembris, 2017**

Kas ir Oficiālā elektroniskā adrese?

Oficiālā elektroniskā adrese jeb eAdrese būs Jūsu digitālā pastkastīte Latvija.lv portālā, kas nodrošinās iespēju ērtāk sarakstīties starp valsts iestādēm, juridiskajām privātpersonām (uzņēmumiem, biedrībām, u.c.) un iedzīvotājiem.

eAdrese strādās līdzīgi kā Jūs līdz šim saņemat svarīgos ziņojumus no, piemēram, bankas vai telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēja, pakalpojumu sniedzēja vietnē, bet uz e-pastu saņemat paziņojumu, ka vietnē ir apskatāms jauns ziņojums.

Aktivizējot eAdresi iedzīvotājs iestādēm pasaka, ka vēlas turpmāk saraksti saņemt elektroniski uz eAdresi. Tas iestādēm kļūst par pienākumu, izņemot tad, ja adresāts nav identificējams (piemēram, iestādei darījis zināmu tikai savu adresi vai e-pastu).

Papildu resursi:

- Oficiālās elektroniskās adreses likums**
- Informatīvais ziņojums "Par valsts pārvaldes iestāžu gatavību oficiālās elektroniskās adreses ieviešanai"**
- Oficiālās elektroniskās adreses koncepcija**
- eAdreses infografika**
- Fizisko personu elektroniskās identifikācijas likums**
- E-seminārs "Valsts iestādes un eAdrese: kas jāpaveic?"**
- E-seminārs "Pašvaldības un eAdrese: kas jāpaveic?"**
- Kas ir dokumentu integrācijas vide?**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Sīkāka info: ejuz.lv/eadrese

Kontakti:

eadrese@varam.gov.lv

**VALSTS IR
INTERNETĀ**

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pasākums tiek finansēts no Eiropas Savienības fondu tehniskās palīdzības projekta Nr. 10.1.2.0/15/TP/011 „Eiropas Sociālā fonda atbalsts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai publicitātes pasākumu par Kohēzijas politikas fondiem nodrošināšanai”